

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/48/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8520200595
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 10. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2020:8520200595.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa sudkyňou JUDr. Janou Srokovou v rodinnoprávnej veci starostlivosti súdu o mal. N. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Obcou Lomnička, dieťa rodičov: otca - N. Y., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XX, T. a matky - Y. J., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom N. XX, T., na návrh Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Stará Ľubovňa v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti taktó

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť u maloletého N. J., nar. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v zariadení a to v Centre pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

II. Súd z a v ä z u j e matku maloletého dieťaťa Y. J., nar. XX.XX.XXXX prispievať na výživu maloletého N. J. mesačne sumou 29,42 eur a to vždy to 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

III. Súd z a v ä z u j e otca maloletého dieťaťa N. Y., nar. XX.X.XXXX prispievať na výživu maloletého N. J. mesačne sumou 29,42 eur a to vždy to 15-tého dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Centra pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov tohto konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni sa návrhom doručeným na súd dňa 21.4.2020 domáhal, aby súd nariadil ústavnú starostlivosť u mal. dieťaťa N. J., nar. XX.X.XXXX, ktorá sa bude vykonávať v zariadení na výkon rozhodnutia súdu a to v centre pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42. Zároveň žiadal, aby súd zaviazal matku a otca mal. dieťaťa , prispievať na výživu vo výške 30% sumy životného minima, a to vždy do 15-teho dňa toho - ktorého mesiaca vopred na účet zariadenia na výkon rozhodnutia súdu.

2. Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe Uznesenia Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4P/11/2019 zo dňa 27.8.2019, právoplatné 17.9.2019 súd dočasne odňal maloletého N. J. zo starostlivosti rodičov na obdobie šiestich mesiacov a nariadil maloleťmu dieťaťu pobyt v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Výchovné opatrenie bolo priebežne vyhodnocované. Cieľ plánu sociálnej práce s rodinou mal. N. J. bol od jeho umiestnenia do zariadenia na výkon rozhodnutia súdu zameraný na úpravu rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa, poskytovanie adekvátnej starostlivosti, sledovanie a rozvíjanie celkového psychomotorického vývinu dieťaťa a udržiavanie kontaktu s biologickou rodinou. Tunajší úrad zároveň spolupracoval s terénnymi sociálnymi pracovníkmi Obce Lomnička a Centrom pre deti a rodiny Košice, kde je mal. N. J. od 17.1.2019 umiestnený.

Maloletý N., podľa vyjadrenia Centra pre deti a rodiny Košice, má i naďalej zavedenú tracheostomickú kanylu, ktorá vyžaduje dôslednú ošetrovateľskú starostlivosť v zmysle odsávania kanyly, aplikácie inhalácie, ošetrovanie kanyly, ako aj pravidelného podávania anti-epileptických liekov a absolvovanie pravidelných dispenzárných kontrol. Dieťa hmotnostne priberá, je kŕmený pomocou nazogastrickej sondy. N. leží prevažne na chrbte, málokedy je polohovaný na brušku. Za hračkou sa nenačahuje, pri podávaní predmetu do dlane predmet neuchopí. Na silné zvukové podnety sa neotočí, reaguje upriamením pozornosti. V dôsledku zavedenia kanyly u dieťaťa nie sú prítomné pudové zvuky. Svoju nespokojnosť dáva najavo plačom. V poslednom čase býva podráždenejší a nervóznejší. Očný kontakt nadväzuje skôr sporadicky, na akýkoľvek dotyk a manipuláciu reaguje plačom a svalovým stuhnutím. Dieťa neprejavuje záujem o osoby vo svojom okolí, nevyžaduje si prítomnosť iných osôb. Maloletý N. je od 19.11.2019 dlhodobo hospitalizovaný v nemocnici z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu, zápalu pľúc.

Rodičia sa pravidelne telefonicky zaujímajú o maloletého N., hlavne otec. Sporadicky ho navštevujú aj osobne. Toho času pravidelne kontaktujú aj nemocnicu a zaujímajú sa o zdravotný stav svojho syna. Spolupracujú s Centrom pre deti a rodiny Košice.

Rodina býva v murovanom domčeku kde majú k dispozícii jednu izbu, ktorá je zariadená najnutnejším nábytkom. V domácnosti je zavedená elektrina, vodu si nosia od starej matky maloletého dieťaťa zo strany matky Y. J.. Domácnosť je vykurovaná tuhým palivom. Rodičia zabezpečujú toho času riadnu a osobnú starostlivosť v domácom prostredí mal. Y. J., nar. XX.X.XXXX, mal. L., nar. XX.X.XXXX a v septembri 2019 sa matke mal. N. narodilo ďalšie dieťa a to R. J.. Doposiaľ nebolo hlásené žiadne zanedbávanie o maloleté deti zo strany rodičov.

Rodičia dieťaťa žijúci v rómskej osade s nízkym hygienickým štandardom i naďalej uznávajú, že podmienky v domácom prostredí s požadovanou ošetrovateľskou starostlivosťou nie sú schopní mal. N. zabezpečiť. Z blízkych príbuzných taktiež nikto doposiaľ neprejavil záujem o vykonávanie náhradnej osobnej starostlivosti.

Na základe vyššie uvedených dôvodov naďalej nie je možný návrat mal. dieťaťa do biologickej rodiny. Výchovné opatrenie neplní svoj účel, rodičia mal. dieťaťa nie sú schopní zabezpečiť adekvátnu ošetrovateľskú starostlivosť svojmu ťažko zdravotne postihnutému synovi N. vzhľadom na jeho zdravotný stav.

3. Súd uznesením č.k. 4P/48/2020-12 zo dňa 4.5.2020 ustanovil mal. dieťaťu kolízneho opatrovníka Obec Lomnička. Súd poučil účastníkov o ich procesných právach a povinnostiach a nariadil pojednávanie. Na pojednávanie sa nedostavili rodičia mal. dieťaťa, u ktorých má súd doručenie predvolania riadne a včas vykázané, svoju neúčasť žiadnym spôsobom neospravedlnili. Taktiež sa nedostavil kolízny opatrovník, ktorý neúčasť na pojednávaní ospravedlnil.

4. Na pojednávaní navrhovateľ v celom rozsahu trval na podanom návrhu a dôvodoch v ňom uvedených. Poukázal na to, že mal. N. J. je umiestnený v Centre pre deti a rodiny Košice od 17.1.2019, kde sa mu poskytuje ošetrovateľská starostlivosť. Ide o dieťa ťažko zdravotne postihnuté. Má zavedenú tracheostomickú kanylu, má epilepsiu, akútnu postchemoratickú anémiu. Je sledovaný v neurologickej ambulancii ORL, metabolickej ambulancii. Rodičia dieťaťa žijú v rómskej obci s nízkym hygienickým štandardom, i naďalej nie sú schopní zabezpečiť ošetrovateľskú starostlivosť, ktorú mal. N. vyžaduje. Matke dieťaťa sa počas umiestnenia mal. N. narodilo v septembri 2019 ďalšie dieťa a to mal. R. J.. Podľa vyjadrenia Centra pre deti a rodiny Košice sa rodičia o mal. N. zaujímajú, pravidelne telefonicky kontaktujú toto centrum. Po tom ako boli uvoľnené opatrenia z dôvodu pandémie COVID -19 boli dieťa aj osobne navštíviť, naposledy 24.8.2020. Toho času nie je možný návrat do biologickej rodiny, preto navrhol, aby u mal. N. J. súd nariadil ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude naďalej vykonávať v Centre pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, a aby súd zaviazal každého z rodičov prispievať na výživu mal. N. sumou 30% životného minima na neplnoleté nezaopatrené dieťa, t.j. 29.42 eur mesačne na účet Centra.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľa, oboznámil sa s obsahom predmetného spisu a pripojených a zistil nasledovný skutkový stav :

6. Uznesením Okresného súdu Stará Ľubovňa č.k. 4P/23/2020 zo dňa 5.3.2020 súd rozhodol o ponechaní mal. N. J., nar. XX.X.XXXX v starostlivosti Centra pre deti a rodiny Košice. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 14.11.2018. Tomuto predchádzalo dočasné odňatie mal. N. zo starostlivosti rodičov na obdobie šiestich mesiacov, dieťa je umiestnené v Centre pre deti a rodiny Košice od 17.1.2019. Ide o dieťa ťažko zdravotne postihnuté tak, ako to uviedol navrhovateľ v návrhu a tiež

stanovisku na pojednávaní. Návrat dieťaťa do biologickej rodiny nie je možný, nakoľko rodičia nie sú schopní zabezpečiť ošetrovateľskú starostlivosť mal. synovi, ktorú si vyžaduje jeho vážny zdravotný stav.

7. Situácia v rodine sa nezlepšila, obaja rodičia sú nezamestnaní a vedení v evidencii uchádzačov o zamestnanie, žijú v rómskej obci s nízkym hygienickým štandardom.

8. Predmetom konania je nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. N. J., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom N. XX, t.č. Centrum pre deti a rodiny Košice, Hurbanova 42, Košice.

9. Podľa § 54 ods. 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 ods. 2 Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu, rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka, uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

Podľa § 54 ods. 4 Zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok. Podľa § 54 ods. 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

Podľa § 55 ods. 1 Zákona o rodine súd sústavne sleduje spôsob výkonu ústavnej starostlivosti a najmenej dvakrát do roka hodnotí jej účinnosť, najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou a s príslušným zariadením, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

Podľa § 81 ods. 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

Podľa § 61 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 61 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 61 ods. 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 61 ods. 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 61 ods. 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

10. V zmysle citovaných zákonných ustanovení je súd povinný skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti (napr. starým rodičom alebo iným príbuzným) alebo do pestúnskej starostlivosti a tak predísť nariadeniu ústavnej starostlivosti. Súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak výchova maloletých je vážne ohrozená alebo jeho výchova je vážne narušená.

11. Súd vykonaným dokazovaním zistil, že rodičia mal. dieťaťa nemajú potenciál na zvládanie starostlivosti o ťažko zdravotne postihnuté dieťa, ktoré potrebuje odbornú ošetrovateľskú starostlivosť, a preto dospel k záveru, že návrh je dôvodný. Nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. dieťaťa je v jeho záujme, nakoľko vzhľadom na jeho celkový zdravotný stav a situáciu na strane rodičov, títo nie sú schopní zabezpečiť mu plnohodnotnú starostlivosť.

12. Zo správy Centra pre deti a rodiny Košice zo dňa 21.9.2020 súd zistil, že aktuálne je od poslednej hospitalizácie zdravotný stav dieťaťa stabilizovaný, dieťa hmotnostne prospieva. Rodičia sa pravidelne o mal. dieťa telefonicky zaujímajú.

13. V súlade s citovanými zákonnými ustanoveniami súd zároveň určil povinnosť otcovi a matke prispievať na výživu maloletých detí v minimálnej zákonom stanovenej výške po 30 % zo sumy životného minima na jedno nezaopatrené, neplnoleté dieťa, keďže obaja rodičia sú nezamestnaní. Táto suma sa každý rok k 01. júlu mení, z čoho vyplýva, že dochádza aj k zmene výšky minimálneho výživného. Stanovená minimálna výška výživného t.č. činí sumu 29,42 eur. Nakoľko ide o minimálnu výšku výživného určenú zákonom o rodine, t.j. výšku, v ktorej je každý rodič mal. dieťaťa povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

14. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP, tak žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Krajský súd v Prešove prostredníctvom Okresného súdu Stará Ľubovňa, písomne, v štyroch vyhotoveniach. (§ 59 ods. 1 CMP)

V odvolaní sa má uviesť, ktorému súdu je určené, kto ho podáva, ktorej veci sa týka a čo sleduje, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh), musí byť podpísané a uvedená spisová značka konania. [(§ 127 a § 363 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)]

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolanie. (§ 364 CSP)

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. (§ 365 ods. 1 CSP)

Odvolaie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej. (§ 365 ods. 2 CSP)

Odvolaie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. (62 ods. 1 CMP)

Odvolaie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní. (§ 62 ods. 2 CMP)

Rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením (§ 44 C.m.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, v ktorej bola upravená starostlivosť o maloleté dieťa, styk s maloletým dieťaťom alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému dieťaťu, oprávnený môže podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa § 370 a nasl. Civilného mimosporového poriadku.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie v časti, ktorým bola upravená peňažná povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku. Exekúciu možno vykonať zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, predajom hnuiteľných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.